20
179
34-6-1-18-

IGNIS ERVDITIO

SIVE

DE S. SPIRITVS ADVENTV

ORATIO

HABITA

IN SACELLO PONTIFICVM VATICANO

AD SANCTISS. D. N.

VRBANVM VIII.

PONT. MAX.

A LVDOVICO BVSSIO

Sem. Rom. Conu.

S. M. C.

EMINENTISSIMO PRINCIPI

FRANCISCO
CARD. BARBERINO
S. R. E. VICECANCELLARIO

LVDOVICVS BVSSIVS FEL.

CORONARIIS nata de flammis Oratio, ſic inter ipſa crepundia flammis aſſueuit, vt in publicum prodire iam adulta noluerit ſine flammis. Hinc igneos Purpuræ tuæ ſplendores appetijt, quos ambitioſæ fronti traduceret in coronam. Excuſabis nimiam audacis ambitionem: laudabile quippè eſt illud ambire quod conſequi glorioſum eſt; nec illud carere gloria poteſt, quod

emanat à Te: Præterquamquod diuina hæc IGNIS ERVDITIO, *cui potius debebatur, quam tibi (Princeps Eminentiſsime,) qui totius mortalitatis eruditiſsima lingua es, ac tam ſplendidum habes ignis inſtar in Purpura? Quin etiam id mea mihi ſuaſit Philoſophia, quæ in Tuum paulò poſt ventura conſpectum hanc præire voluit Orationem ſibi, vt præferat facem. Neque verò deſiderare facem poteſt, quæ tota diuinis facibus lucet. Ambitioſam igitur Orationem excipe, Philoſophiam excepturus obſequioſam: & vt me olim foueas* BARBERINA *humanitate Philoſophum, fouere nunc aſſueſcas anticipatis beneuolentiæ ſignificationibus Oratorem. Vale.*

ORATIO.

AETERNAE Spiritus Veritatis in pluuias hodiè linguas irroratus è Cœlo, B. P. dũ igneis veluti characteribus aërem notat, repentinos interim ſonos animat, & ad inſolitæ ſcientiam vocis totam ſimul erudit Vniuerſitatem. Gaudet prodigioſa ignearum eluuione linguarum Terra, miraturq. nouo planè magiſterio debere ſe flammis præceptricibus erudiri. Et ſanè cui res miraculo proxima non videatur, ad humani generis eruditionem aſſumi documenta flammarum? Qui docturus olim ignorantiã noſtram miſſus à Patre venerat Filius ſempiternus, ita doctrinam ſuam voluit attemperatam, vt illam votis opportuniſſimis in pluuiam concreſcere cum Moyſe deſiderauerit, & inſtar antelucani roris fluere iuſſerit eloquium ſuum. Adeoq. factum eſt, vt cum omnipotens Domini ſermo à regalibus Cœli ſedibus venit in Terram, non ſecus ac in vellus pluuia deſcenderit,

vt ſuaui quadã irrigatione genus humanum imbueret, ac permearet. Rorarunt Orbes illi ſubliiniores, cũ Verbũ immortale ad informandos nos benigniſſima ſui ipſorum conuerſione rotarunt: iam verò, cum nouus è Coelo delabitur Inſtitutor, pro gelida pluuia flammæ deſcendunt, igneæ pro roris guttulis linguæ ſcintillant. An importunè? at halitus hic eſt è feruentibus æternorum amantium cordibus expiratus: id autem ſolemne habet halitus à natura, vt in flammas, & fulmina ſuccendatur. Ex inacceſſo Verbi Patrem redamantis pectore, ex æterna illa flammarum immortalium officina procedit Spiritus iſte diuiniſſimus: quid verò ex amore flagrantis Verbi pectore promanare poterat opportunius, quàm cuſpidatus ignis in linguas, futuras olim ſplendidas ignaræ mortalitatis eruditrices? Amoris quippè linguæ iſtæ ſunt: Et qui poterant igneæ non eſſe? Qui oculorum luce caſſus amor eſt, linguas ille habet igne luculentas; quibus videlicet omnem ingerit eruditionis lucem, dum in corda, ne dum in oſſa immittit altius ſe. Vtinam dũ igneas abit in linguas veritatis optimus Inſtitutor, meam ita linguam informet, nullis vt tenebris ineruditae Orationis obumbrata, ſuis elucere poſſit in flammis ea, quae promittitur IGNIS ERVDITIO.

Vix ad imperiũ venerabile Conditoris è profunda nihili ſterileſcẽtis inanitate cõſtiterat primigenia rerũ moles, cũ obeuntibus veluti tenebrarũ faſcijs inuoluta eſt;

ta eſt; neq. prius noctē exuit, quā ille iuſſit, qui ſuper aquas licentiùs exundantes ferebatur Spiritus Domini. Ille enim æneos ne, an cryſtallinos? coeleſtium orbium globos ex aquarum liquida materia ſolidatos extulit in ſublime; Artificio deinde mirabili præpotentium digitorum diſſeminatis intermicantium latè ſtellarum facibus exornauit. Cœlum nempè igneis linguis inſtruxit, quæ non tam obductæ noctis tenebras diſijcerent, quàm ſupremi Molitoris gloriam continenti, luculentoque præconio celebrarent. Hæc eius magiſterij tyrocinia poſuit eruditiſſimus faber, quo igneas olim dilapſus in linguas obuolutam ignorantiæ tenebris Vniuerſitatem, cœleſtium doctrinarum importata luce decreuerat erudire. Ergo vt ignitæ docentium è Cœlo ſyderum linguæ, rerum omnium opificem Deum, qui infinitis antea ſæculis intra ſuæ beatitudinis adyta delituerat, magiſterio diuini Spiritus indicarunt; ita eodem Spiritu Veritatis artifice conformatus ignis hodiernus in linguas, illam inuexit è Cœlo ſapientiæ lucem, cuius beneficio quàm feliciter emicuit ea, quam percipere potuimus, expoſitæ iam in medium notitia Diuinitatis? Quanta enim in æterni Numinis ignoratione verſabamur, antequam Spiritum Veritatis eruditiſſimum hauriremus? Quanta terrarum Orbem occupauerant errorum monſtra teterrima, quæ diuinis hiſce flammis exhauſta feliciter, & abſumpta ſunt? Diuinitatem

in

in idolorum innumerabilium portenta ſoediſſima diſtributam, belluam Homines ſecerant capitum infinitorum: ſuis at incendijs deteſtabilem illam adnaſcentium ſubindè monſtrorum ſoecunditatem coeleſtis hæc flamma compreſſit. Quantam verò Sator optimus veritatis prauarum opinionũ ſtirpibus extinctis cœleſtium rerum cognitionem mortalium cordibus inſeminauit? Ite ſi placet in Palæſtinam, & feliciſſimas corporati Numinis hoſpitio regiones animo perluſtrate: videbitis è quocumq. mortalium ordine frequentiſſimas conciones, attonitis auribus, animiſq. ex eorũ ore arcana diuinitatis excipere, quos paulò ante rudes è piſcatoria cymba nauicularios audierant diſputare de vẽtis. Hauſerũt enim oratores ardentiſſimi aduenietem è Coelo ne, an ex immortaliũ pectoribus Amatorum? Spiritum illum vehementẽ, qui rerum omnium Spiritus eſt, & Vita Terrarum: Eiuſq. ſimul hauſerunt ignis ardores, qui ea gratia diſpertitus venit in linguas, quòd ignaræ mortalitatis Inſtitutor aduenit. Etenim dum ſingulorum ille capitibus inſedit, & auguſtas Apoſtolorum frontes innoxio coronauit incendio, ardoribus interim altiùs ingeſtis ſecretiora Coeli myſteria immiſit in animos. Et tantam, adeoq. nouam veſtrorum Ciuium demiramini ſapientiam, Galilæi? At vbi Deus Magiſter eſt, quã cito diſcimus, quod docemur! Inauditam potius demirari par eſt inſtituendi rationem amantiſſimi Præceptoris; qui

pe-

peramabili charitatis inſtinctu in igneas ſeſe linguas effiinxit, vt erudita de Palæſtra flammarũ, ignei prodirẽt Oratores in ſolem. O præceptorem è beata charitatis flamma concretum, cuius nempè ſermoni, vt velociter currat,ſuas Ignis Amor alas addidit,& vẽtus ſuas! Vt nulla mox ora Terrarum futura ſit, quæ citatiorẽ fulminis impetu non ſentiat IGNIS ERVDITIONEM; cuius tantus eſt, ac tam longè diffuſus, & latè feruor, vt ab illius calore iam ſe nullus abſcondat, ſed eodem feliciſſimè conflagrent vniuerſi. Iam inter hyperboreas niues (liceat hic è Hieronymi ſententia loqui) concepto Chriſtianæ fidei calore Scytha ferueſcit: inſuetam ad ſupremi Numinis encomia linguam Hunnus accommodat: artem iaculandi ſalubriorem addiſcit Armenius: myſterijs multo melioribus initiatos populos ſuos admiratur Aegyptus: doctrinis iam coeleſtibus informatas vnà cum Perſide ſimul & India nationum turmas Aethiopia conſalutat. Hæc verò non tam gentium Domina, quam Dea Terrarum, omniumque compendium grande populorum Roma vſque adeo veterem ſuperſtitionem læta dediſcit, vt vna mox futura ſit Magiſtra Veritatis, quæ communis olim fuerat Interpres, & Auctor erroris. At vos quid erectam IGNOTO DEO aram doctiores iam redditi non euertitis Athenienſes? Non erit amplius, vt quem adeo ſtudioſè colitis,ignoretis. Iam Spiritu Veritatis

inter-

interprete gentibus innotuit vniuerſis, qui ſola notus in Iudæa, vobis erat ignotus Deus; & quis eſt, qui iam neſciat auguſtã illam naturę non enarrabilis maieſtatem, mentem illam Principem rerum omnium procreatricem, nutu moderantem vniuerſa; ab omni mortali concretione ſegregatam; ſine principio aeternitate immortalem, ſui contemplatione beatam? Quae, immenſitatis amplitudine infinita cum ſit, nullo circumſcribitur termino, loco definitur nullo, implet omnia, cuncta permeat, ſęculorum omnium ætatibus immutabilis, nullius indiga, bonorum omnium prodiga, præteritorum ſine obliuione memor, præſentium opportunè prouida, ſine vllo dubitationis, aut erroris metu præſcia futurorum. Huius autem ò quàm pernicioſa ignorantia eſt, quippè cuius vnica ſcientia beatos facit! At, num ita ſublimiora complectitur, quæ rerum Vniuerſitatem inſtruit IGNIS ERVDITIO, vt ad humiliora non inclinet ſeſe? Et quantam vitæ cæteroquin optatiſſimæ deſpicientiam hortator efficaciſſimus ingeſſit? Nihil erat, quod amarent ardentiùs homines; nihil quod vita ſtudioſiùs colerent, quod haberent ampliùs in delicijs erat nihil. Hanc vt ferculo pretioſo nutrirent, ipſas etiam didicerunt atterere margaritas. Vnius fouendæ vitæ ſtudio aurum etiam exanimauimus, animamque pretioſiſſimam in pocula nouimus eliquare, vt inſatiabilem viuendi ſitim leuiter ſaltem lice-

temperare liceret, ſi non eamdem penitus daretur extinguere. Quid reliquum ſibi fecit viuendi ſtudioſa mortalitas, quod ad obſequium vitæ miſerrimæ non euocarit? quam videlicet vſque adeò pretioſam habet, vt nullo non cenſeat pretio reparandam. His enim fuimus à natura præceptionibus informati: at erudiente Mundum Antiſtite ſapientiæ ſublimioris, abolita videre mox erit leuiora hæc inſtituta mitiſſimæ præceptricis. Vix imminentem capiti cœleſtiſſimam flammam, & illapſam in corda diuini Spiritus auram longè viuaciſſimam ſenſit Auguſtiſſimus Apoſtolorum cætus, & iam in omnem vitæ deſpicientiam pronus, mortis in amplexum ruit. Quis tibi tantam indidit animi generoſitatem Petre? Quæ te paulo ante timidiſſimum doctrina firmauit? Ad vnius vocem Ancillulæ perterritus omnem excuſſeras, quam ab æterno Verbo ſapientiam hauſeras: iam verò vehementis è Cœlo Spiritus excepto ſono, ea, quam tibi Chriſtus indiderat, ſuggeritur mens, adeoque ſtatuis apud te, futurum tibi multo fortunatius in Cruce patibulatum mori, quàm in Vaticano ſolio trabeatum adorari. Eius videlicet IGNIS hæc ERVDITIO eſt, qui dum flammis corda ſuccendit per exquiſitas interim mortis iniurias animat ad immortalitatem. Mirum ſanè B. P. Spiritum, qui largitor eſſe vitæ conſueuit, Alumnis ſuis inſtillare

documenta mortis. Ergo ne vitalem è Cœlo ignem concipimus, vt celeriùs extinguamur? At non extinguitur, qui ſuaſore Spiritu ad mortem accenditur: Vt exanimemur, diuinam hanc animam reſpiramus? At ſi hac diuinitatis anima nos animari contingat, quàm beatum exanimari eſt? Ergo Spiritum exhalare nos docet Patris & Filij diuiniſſimus halitus? At extremum halitum feliciſſimè ſpirat is, cui grandes ad mortem Spiritus ingerit aeterninatis ardentiſſimus Inſpirator. Generoſum verò deſpectum vitę magnanima quoque cęterarum rerum deſpicientia conſequetur. Si enim ad hęc vſque tempora honorem auſpicari nemo didicit à contemptu, gloriam nemo quaerere nouit in dedecore, hoc illud eſt, quod peregrina nos edocet ERVDITIO, auriganti bus flammis aduecta nuper è Cœlo. Qui purpurea ſcintillantium flammarum corona ex Apoſtolorum frontibus ignis effulget, ſolam ſuadet effundendi ſanguinis purpuram, dum regiae purpurae nobilem hebetat lucem. Igneum illud diadema linguarum non acutis pinnarum telis inflammat ad ſerta regnorum, ſi non ſertum illud ſit, quo coronari ſolent aeternitatis Reges. Nec ignis ille coronarius euanidos inanis gloriolae ſubijcit igniculos, qui cum fumi plurimum excitent, flammae tamen ſuſcitant nihil; ſed ad ſolidam illius gloriae coronam mentem accendit, quam Beatorum capitibus imponit Deus. Et verò

quis non cenſeat indecorum, ſi popularem auram quaerat, qui feliciter afflatus eſt aura diuina? Quod ſi quis inſatiabilem auri ſitim roſcida flammarum eluuione reſtinctam velit, hoc etiam videre prodigium poterit. Iuerint proindè Mortales huc vſque per infamia naufragijs, & ſcopulis maria, ſeque ad extrema morientis naturae confinia penetrauerint, vt alieno quęſitas orbe diuitias in aeraria cumularent: meliori iam aura diuinitùs aſpirante fortunatum facere naufragium diuitiarum volent, vno potituri theſauro beatitatis, & gloriae. Iuum ſit in viſcera terrae pretioſioris, vt opes inde irritamenta malorum omnium effoderentur, & manibus Inferorum in hanc lucis, & aurae libertatem educeretur aurum, Tyrannus ille mortalitatis acerbiſſimus; fodinas iam auri nobilioris docet eruditus hic IGNIS, qui aureum nobis in imbrem deuehit eliquatam è Cœlo diuinitatem. Non in Oceani ſe profunda demergent amplius periculorum pretioſi Venatores, vt margaritas, adorata illa mortalibus Numina, extrahant in ſolem, quando ros igneus pluuiae diuinitatis, bibula cordis concha receptus, in gemmas longè pretioſiſſimas concreſcet aeternitatis emaces. Hae in poſterum erunt mortalium diuitiae ſanctiores; harum fames verè ſacra excitabitur, quae nunquam vituperabilis futura eſt, niſi cum importuna ſatietate ſedabitur. Dehiſcat

ergo

ergo cor noſtrum, & in igneo rore ſuſcipiat illa-
bentem Deum: Qui nimirum opacantis ignoran-
tiæ tenebris diſſipatis ea nos imbuat luce rerum di-
uinarum, vt caducas, fluxaſque res vna
cum vita deſpicientes gentibus explice-
mus vniuerſis, quo tandem loco
fuerit apud nos diuina
hæc cœleſtis
IGNIS ERVDITIO.

DIXI.

ROMAE,
Ex Typographia Hæredum Franciſci Corbelletti.
M.DC.XXXXI.

SVPERIORVM PERMISSV.

34-6-1-18-

21 24 18

ORATIO

EFFVSAM paulò antè fœcundo de vulnere confoſſi lateris Eccleſiam, ſobolem electam, & multum inſtar paternæ pulchritudinis, & ſanctitatis gerentem in vultu, B. P. hodie genitor ipſe Diuinus integerrimis nuptijs maritat, ac iungit ſibi; vt prærogatiua tàm mira, quàm caſta poſſit à nobis iàm illa conſalutari æterni Principis Filia ſimul, & Sponſa. Hoc planè demonſtrant ignes de Cœlo demiſſi; qui mihi ſanè videntur, aut ſacroſanctæ veluti faces puriſſimo connubio ritè, ac fauſtè prælucere; aut beatum Sponſæ caput ſuper expanſis innocentibus flammis cœleſti quaſi flammeo ſplendidè conuelare. Felicitatem eandem

J. m. C.

appoſitè declarat ardentium ſpecies diſerta linguarum; hæ ſiquidem linguæ felices nuptias illuſtri prodigio celebrandas longè, lateq; promulgant : hæ diuinum Epithalamium audiente, ac ſonoris plauſibus gratulante Cœlo pronuntiant. Quando igitur nuptialis etiam orationis officium Ignis hic per ſe luculenter præſtat; quid mihi relinquitur aliud, niſi vt hanc ipſam excellentiam recognoſcam, & ſuſpiciam, qua nempè apparatum ferme omnem præclaris nuptijs idoneum, ac neceſſarium ſolæ huius diei beatiſſimæ flammæ ſubminiſtrarunt; Ignem humanis mentibus Diuino Numini coniungendis inſtrumentum in primis accommodatum, & eximium æſtimabit quicumque reuoluet animo, eum inſigne hoc res inter ſe diſſitas copulandi munus iampridem in ampliſſima rerum vniuerſitate ſuſtinere. Siquidem hoc elementum à ſapientiſſimo conditore in ea mundi parte collocatum fuit, in qua velut in illuſtri, iuſtoq. confinio ſuprema illa cœleſtium orbium corpora inferioris naturæ corporibus adnectuntur, & quodammodo maritantur. Vt propterea igneum elementum, ſplendidum

187

dum mundi vinculum, ac veluti maritalis naturæ nodus appellari meritò poſſit. Sed ſi flammæ Cœlum Terræ connectere tam inſigniter potuerunt; multò ſanè feliciùs, & glorioſiùs homines Deo, Eccleſiam Chriſto deuinxerunt. Cum igitur primum expetitis nuptijs deſtinatus dies illuxit; repente delapſus in terras eſt eloquens, & operoſus hic ignis, qui ſtatim Sponſoris munere feliciter functus, vtrinque data ſanctiſſimi coniugij fide, pro calamo flammam vſurpans, radios pro characteribus deducens nuptiales tabulas fauſtiſſimè conſignauit. Ecce autem, vt inſignis nexus firmius inſuper adſtringatur, editus è Cœlo ſonus, tanquàm ſponſionis optatiſſimæ ſtipulator accedit. Sed fortaſſe admirabiliùs videatur, quòd idem ignis, qui Sponſoris partes egit, locum etiam obtinet dotis, quam vt offerre poſſit, Eccleſiæ inopi Sponſæ Chriſtus ipſe Sponſus opulentiſſimus cœleſti de theſauro liberaliter impertit. Quid enim aliud eſſe credam hunc ignem, quàm aurum illud ignitum, quo locupletari mortales vehementer optat opum omnium domina, & diues ab omni parte Diuinitas? niſi fortè ignis iſte non tàm aureus, *Apoc. cap. 3.*

quàm

quàm gemmeus pretioſos pyropos flammarum imitatores egregios Sponſæ detulit; aut in eiuſdem Sponſæ mente virtutum gemmas produxit ijs longè clariores, quas in locis igne cœleſti tactis progenerari eximia venuſtate conſpicuas litteris proditum eſt. Hùc etiam verè, glorioseq; pertinet dotale illud Eccleſiæ regnum latiſſimè diffuſum, cuius argumentum, ac pignus fuiſſe ſacrum hunc ignem multò certiùs dixerim, quàm Veſtales flammas imperij ſui præclara quædam extitiſſe pignora, Romana iactet antiquitas. O magnitudinem igneæ dotis planè diuinam, quæ tergeminæ coronæ decus, regnatricis Trinitatis imitamentum illuſtre, ac principatum æternum Cœlo, Terris, Inferisque ipſis impoſitum felici nobiliſſimarum nuptiarum iure comprehendit. O ignem pretioſum, cuius flammæ ſceptra ſunt, rubor purpuram præfert, radij diadema contexunt, ardor ſpirat imperium. Iàm verò maritalem annulum amoris indicem, obſidem fidei, ne terreno confectum ex auro, ac fragili gemma diſtinctum expectes à Virgine Sponſo amantiſſima Virgo. Habeant ſibi aliæ Sponſæ aurum, habeant

Plin. lib. 37. nat. hiſ. cap. 9.

perlu-

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE